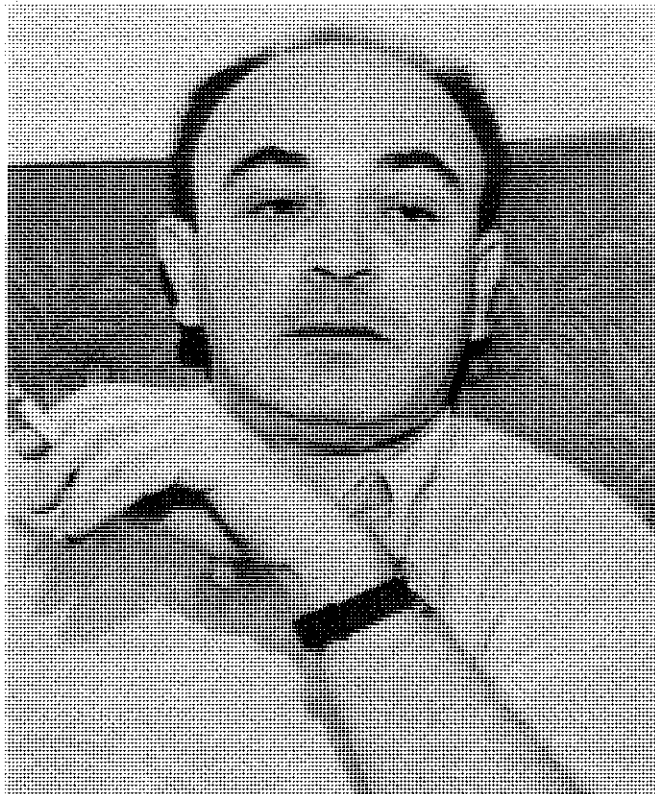

"ג'רוזלם פוסט" - 60 שנות היסטוריה

אלכסנדר צביאלי

להוכיח כי הצדק היה עמו — שמידע נכון ומדויק יפנה הן אל הרגש והן אל ההגיון אפילו של הקוראים המתוחכמים ביותר. קהל היעד שלו היו פקידי המנדאט הבריטי, העוינים ברוכס, אך גם הערבים המקומיים, תושבי החוץ הרבים ששהו בארץ והמספר ההולך וגובר של תיירים, עולי רגל וראשי כנסייה מקומיים.

גרשון אגרון, מייסד ועורך ראשי

ה-Palestine Post, אשר בשנת 1950 היה ל-Jerusalem Post, נולד זמן קצר לאחר חצות ה-1 בדצמבר, 1932. צירי הלידה נמשכו כל הלילה, שכן מכונת ההדפסה הישנה היחה חלודה במקצת, ואילו גרשון אגרון (אגרונסקי), מייסד ה"פוסט" ועורכו הראשון, היה פרפקציוניסט. הודפסו 1,200 עותקים, והמחיר — עשרה מילים. הכוונה המקורית הייתה להדפיס 800 עותקים בלבד, אולם אגרון היה אופטימי והורה להגדיל את הכמות ברגע האחרון. השפל הגדול נתן עדיין את אותותיו בכל רחבי העולם. יום קודם לכן, כך דיווח ה"פוסט" מקהיר, החלו מאות מפגינים אמריקנים בצערת רעב לוושינגטון מתוך ציפייה לפתיחת הקונגרס של ארצות הברית ב-5 בדצמבר. בירושלים שמחו עובדי הדפוס המובטלים לקבל עבודה קבועה. אמנם הפקתו והדפסתו של עתון חדש כרוכה היתה בסיכון גבוה, ואולם אגרון היה נחוש בדעתו להוציא מתחת ידיו עתון למופת, באנגלית, בעיר הקודש.

כתום הלילה הארוך של ההדפסה הראשונה היה אגרון מרוצה. הוא הפך את קודמו של ה"פוסט" — The Palestine Bulletin — לעיתון לא יקר במיוחד, מודרני, מתקדם, בסגנון אירופי. היחה זו ראשיתו של מכשיר ניסיוני להגברת ההבנה בין יהודים, ערבים ובריטים.

מטרה ציונית

אגרון היה בהחלט מודע לכך ש-12 הלירות הארץ ישראליות שנתקבלו ממכירתו של הגיליון הראשון יכסו אך בקושי את עלותו של המפעל החדש. הוא ידע גם, כי לעת עתה הוא עתיד ליהנות מקהל קוראים מצומצם, כך שתחום הפרסום יהיה מוגבל אף הוא. אולם כשאר אנשי היישוב נשא אף הוא את עיניו מעלה וקיווה לטוב ביותר.

במשך שנים רבות טיפח אגרון את החזון של הבאת חדשות, אינפורמציה ואידיאות לציבור ההולך וגדל של קוראי אנגלית בארץ ישראל ומחוצה לה. הוא קיווה — והשנים הבאות עתידות היו

כפרובינציה של טשרניחוב. הוא למד בישיבה והיה אולי הופך לרב, אלמלא הפוגרומים ברוסיה בשנת 1905, אשר אילצו את משפחתו לעקור משם אל מעבר לים, לפילדלפיה. יידיש, שפת האם של אגרונסקי, ואף העברית העשירה שבפיו, נשארו בני לווייתו לכל חייו, אולם עד מהרה הפכה האנגלית לשפת היומיום שלו. עם זאת, את הקריירה העתונאית שלו החל ביידיש: הוא עבר ביידישע וועלט והשתכר שמונה דולרים לשבוע. לימים הפך לעורך האחראי של היומון "יידישע פאלק".

בעת מלחמת העולם הראשונה התנדב אגרונסקי לגדוד העברי, הוא לחם בארץ ישראל לצידם של יצחק בן צבי ודוד בן גוריון, ושניהם הפכו ל ידידיו. לאחר שתררו משירותו הצבאי החליט להשתקע בארץ ישראל. לעיתים קרובות היה נוהג להתבדח, באמרו, כי הוא מעדיף לחיות בירושלים ולהתגעגע לגני יורק, מאשר לחיות בניו יורק ולהתגעגע לירושלים.

אגרון החל את הקריירה שלו בארץ ישראל בלשכת העתונות של הוועד הציוני, והפך לעורכו של ה-Palestine Bulletin. כן שימש ככתב של עתוני חוץ שונים, ובמסגרת עיסוקו זה התפתחה שותפות העבודה בינו לבין טד לוריא. הוא גילה שלוריא הנו עובד בלתי נלאה ובעל תמיכה פיננסית, וכך הבטיח את שירותיו לפרויקט העיתון של ה-Palestine Post. (יעקב לוריא, אביו של טד, הפך לבעל המניות מספר 1 של ה"פוסט").

אגרון ולוריא שיטפו היטב פעולה ב"פוסט" המתגבש והולך, וכמו כן שימשו כמקורות יודעי דבר וככותבים עבור סוכנות הידיעות המרכזית בלונדון, ה-News Chronicle הלונדוני, ה-CBS של ניו-יורק, "אסושיאייטד פרס" וגופי תדשות חשובים אחרים בעולם. כך ריכזו השניים בידיהם השפעה ניכרת, שבה עשו שימוש זהיר בהזדמנויות שונות. לדוגמה, השניים סייעו בהשגת אשרות כניסה לעיתונאים יהודיים מגרמניה אשר נמלטו מן המשטר הנאצי. מדיניותו של עורך ה"פוסט" הייתה פשוטה בתכלית: אגרון דרש גישה הוגנת, דיווח אובייקטיבי, ביקורת מתוך ידע וגישה מועילה. הוא היה תומך איתן בעניין הציוני ובחוק ובסדר. לתפיסתו, דיווח אובייקטיבי אין פירושו בהכרח ישיבה על הגדר, אלא נקיטת עמדה בנושאים חשובים.

כחבר מפא"י, דבר שאפשר לו להיבחר לראש העיר ירושלים בשנת 1955, הוא תמך תמיכה מלאה בתנועת העבודה. לאלה אשר ביקשו להכשיל, בגלוי או בחשאי, את מדיניותה של הסוכנות היהודית; לשלטונות המנדאט, שהפכו עוינים יותר ויותר; ולאלה שהשתוקקו להגיב באלימות על התקפותיהם של הערבים — לכל אלה הבטיח אגרון ייצוג הוגן של דעותיהם ופעילותם, אך בלא שום עידוד נוסף.

בבחירת חברי מועצת המנהלים וסגל המערכת שלו הוכיח עצמו אגרון כאמן ביתסי ציבור. הוא קידם בברכה אישים כהנרייטה סולד, המנהיגה הציונית, ונורמן מקלין, ראש הכנסיה של סקוטלנד. במערכת העיתון הודפסו זו לצד זו כתבות פרי עטם של ראובן

כללית, הוא שאף לתרום לקידומה של הבנה מלאה יותר וחיבה עמוקה יותר לארץ העתיקה ולעמה הקדום. בד בבד הוא לחם למען הציונות ולמען שאיפותיו של העם היהודי.

בגיליונו הראשון של ה"פוסט" פורסמו שלמי תודה לנדיבותם של כמה אנשים בעלי רוח ציבורית, בארץ ובחו"ל, אשר תרומותיהם איפשרו את הוצאת העיתון. תקוותיו של אגרון הוצדקו במלואן. במהלך שנתו הראשונה של העתון הגיעה תפוצתו היומית כמעט ל-4,000 עותקים, אשר 300 מהם נשלחו ברכבת לקהיר.

ב-26 באפריל 1934 פירסם ה"פוסט" את המוסף הגדול הראשון שלו לרגל פתיחתו של יריד המזרח בתל-אביב.

אגרון לא שילם דיווידנדים לתומכיו, אולם החליט כי הזמן היה בשל להשקעה, שיפור והרחבה נוספים, היות שהעתון זכה למוניטין בין לאומיים כשופר אובייקטיבי, אינפורמטיבי ומקצועי.

למרבה הצער, כ-1 בפברואר 1948 התפוצצה מכונית תופת ליד בניין המערכת, וכל תכתובתו ותזכיריו האישיים של אגרון עלו בעשן; כך אבדה העדות החשובה ביותר למאבקם של ה"פוסט", של אגרון ושל היישוב כנגד השלטון הבריטי, שהפך עוין יותר ויותר. אולם ממקורות אחרים אנו למדים, כי השפעתו הגוברת והולכת של ה"פוסט" ומאמרי המערכת הפרשניים שלו סייעו במפעליו הרבים של היישוב.

העתון נאבק בהצלחה כחוסר ההבנה ובניסיונות ההכשלה החוזרים ונשנים של פקידי המנדאט. בה בשעה שהשפעתה של העתונות העברית בעניינים אלה היתה מוגבלת, הרי שלמסריו של ה"פוסט" היה משקל רב הן מבית והן מחוץ. אגרון נהג לקרוא לפקידים בריטיים רבים וכמעט לכל עובדי הסוכנות היהודית בשם הפרטי, והיה נוהג לכנסם בביתו לפגישות של ערב שבת. התערבותו של ה"פוסט" מאחורי הקלעים היא שאפשרה לעתים תכופות את הוצאתן לפועל של דרישות היישוב בתחומי העלייה, יישוב הארץ והכלכלה. לשכתו של הנציב העליון ואף מספר ניכר של חברי פרלמנט בריטיים רחשו כבוד רב לקשריו של אגרון במישור המקומי ובזירה הבין לאומית.

ה"פוסט" גדל יחד עם היישוב, והיישוב גדל יחד עם ה"פוסט", והשניים שיטפו פעולה בשמחה. אגרון התאים להפליא למישרתו, אולם הוא אף נקרא להקדיש תלק ניכר מזמנו ומרצו לשירותם של היישוב, ה"הגנה", הסוכנות היהודית, התנועה הציונית, ההסתדרות ומפלגות הפועלים (קודמותיה של מפלגת העבודה). באותם מקרים היה ממלא את מקומו לעיתים קרובות טד לוריא, סגן העורך. שני האישים היו שונים, אמנם, באופן ניכר באופיים ובגישתם, אולם שירתו את העתון נאמנה ופעלו להאדרת חשיבותו הפוליטית.

אגרונסקי הצעיר

כמו אצל תלוצים ישראלים רבים אחרים, גם סיפורו של גרשון אגרונסקי, שלאחר הקמת מדינת ישראל שינה שמו לאגרון, החל ברוסיה. הוא נולד בדצמבר 1894 בעיירה קטנה ושמה מנה

בשנת 1939, לפרסומו של "הספר הלבן" הידוע לשמצה, אשר הטיל הגבלות על יישוב היהודים בארץ ישראל ועל העלייה לארץ. ב-4 בספטמבר 1939 ציין ה"פוסט" את כניסתה של בריטניה למלחמת העולם השנייה. משנת 1940 ואילך עמד העתון על זכותם של מתנדבים יהודיים לשרת בשורות הצבא הבריטי. ב-18 בספטמבר 1940 קרא העיתון לקוראיו לתמוך פיננסית במאמץ המלחמתי של בריטניה, וגייס כ-30,000 ליש"ט עבור חיל האוויר המלכותי. בשנת 1943, לאחר הקמתן של יחידות המתנדבים הארץ ישראליות ששירתו בצבא הבריטי, קרא ה"פוסט" להצטרפותם של מתנדבים. ואם לא די בכך, שנים עשר מאנשי הסגל הקבוע של העתון התנדבו לשרת ביחידות הללו. במשך כל זמן המלחמה תמך העתון תמיכה בלתי מסויגת במאמץ המלחמתי של בעלות הברית, בעקבות מדיניותו של בן גוריון, עליה הכריז עם פרוץ פעולות האיבה: "נילחם במלחמה כאילו לא היה ספר לבן, ונמשיך להיאבק בספר הלבן כאילו לא היתה מלחמה". ברם, בין השורות ניתן היה לחוש במרוות כלפי השלטון המנדטורי על שהוציא להורג את שלמה בן יוסף, איש בית"ר והארגון הצבאי הלאומי, אשר נדון למוות על שירה על אוטובוס של ערבים; על יישומן של תקנות הספר הלבן, אשר היו אמורות, למעשה, לשים קץ לעלייה עד שנת 1944; ועל חיזוריו של השלטון אחרי הלאומנים הערביים על חשבוננו של היישוב.

ה"פוסט" נהנה מפופולריות רבה בקרב חיילי בעלות הברית אשר עברו בארץ ישראל בדרכם למדבר המערבי, או שבילו את חופשתם בארץ. העיתון הצליח במידה כה רבה להעביר את המסר הצינוני לבריטים, אוסטרלים, אמריקנים ואחרים ששירתו בצבאות בעלות הברית באותה עת, עד שהבריטים החלו להוציא לאור בקהיר פירסומים משלהם בשפה האנגלית, והיו מפיצים אותם בכל המזרח התיכון.

במלאות עשור שנים ל"פוסט", יצא אגרון לתורכיה כדי להשיג מידע על מצבם של היהודים באירופה הכבושה בידי הנאצים; כך עלה בידיו לדוות לקוראיו על אסון הספינה "סטרומה", שטבעה ועל סיפונה פליטים יהודיים שהיו בדרכם לארץ ישראל ונצטוו על ידי הבריטים לשוב על עקבותיהם.

אסון "סטרומה", והטרגדיה שפקדה את הספינה "פטריה", ארעו בזמן שבו תרם היישוב כה רבות להצלחתן של בעלות הברית. זאת המשיך ה"פוסט" לתמוך במאמץ המלחמתי של בעלות הברית. אתה הדוגמאות לגישה זאת הייתה התגייסותה של לאה בן-דור, עיתונאית בכירה ב"פוסט", ששימשה כנהגת במפקדה הבריטית בקהיר. לימים תהיה לעורכת השלישית של העיתון.

בינתיים, העיתון שגשג. ביום הפלישה לנורמנדיה נמכר מספר שיא של 49,999 עותקים. ה"פוסט" קידם בברכה את בחירתה של ממשלת ה"לייבור" בבריטניה, אשר בה תלה תקוות גדולות לעתיד. אחרי הכל, הרי היישוב תרם 30,000 מתנדבים לכוחות הבריטיים ושירת נאמנה את בעלות הברית.

טד לוריא, העורך השני

שילוח, האקטיביסט של היישוב, והבישוף דאגבי, מתרגם המשנה. ה"פוסט" היה — ואף המשיך בכך יותר מחמישים שנה — לאולפנה מעשית לעתונאות עבור דמויות חדשות, אשר הגיעו בעיקר מן הארצות הדוברות אנגלית. (מאוחר יותר התייחס אגרון לעתונו כ"מעברה אנגלו-סכסית"). רבות מן הדמויות שהיו עתידות להופיע במקומות שונים בעולם המערבי, בהם אליהו אילת, וולטר (זאב) לקויר, ארתור קסטלר, מרטין אגרונסקי ואחרים, שלימים הפכו לסופרים ומנהיגים יהודיים בארץ ישראל ומחוצה לה, עבדו בזמן כלשהו ב"פוסט". בנוסף, סייע אגרון לעתונאים יהודיים ממזרח אירופה אשר נמלטו מציפורני המשטר הנאצי, ושיתף עימם פעולה בדרכו המיוחדת.

ישומותיה של ההיסטוריה

גיליונותיו הישנים של ה"פוסט", אשר נערמו בארכיונים שלו או הועלו על גבי מיקרופילם, מגוללים לפרטי פרטים את חיי היומיום של היישוב: הם מתארים את תולדות מאורעות הדמים של הכנופיות הערביות ב-1936; הם מצטטים את הדיונים בבית הנבחרים הבריטי בשאלת ארץ ישראל ומדיניותו של משרד המושבות, אשר הובילה,

דוברת הרשמי למחצה של מדינת ישראל

ניתן לומר, כבטחון מלא כמעט, כי מאמריי הבולטים וסיפורי הרקע של ה"פוסט" השפיעו באופן ניכר על עמדתן של ועדות החקירה מטעם בריטניה, ארצות הברית והא"ס, אשר הגיעו לארץ ישראל כדי ללמוד את המצב ולהגיש את המלצותיהן בשאלת הסכסוך היהודי-ערבי. כך יכול היה ה"פוסט" לחגוג בגאווה את הצבחת האו"ם ב-29 בנובמבר 1947, אשר החליט על חלוקת ארץ ישראל לשתי מדינות והכירה בזכותו של היישוב למדינה משלו. מאותו תאריך ואילך החלו רואים ב"פוסט" את דוברת הרשמי למחצה של המדינה שברוך. עתונאים ומשקיפים זרים צבאו על משרדיו. שום מינשר של הסוכנות היהודית או עלון רשמי של ממשלת המנדט לא היו שקולים כנגד הסיקור החי מעל דפי העתון.

הן הפקידים הבריטיים והן הערבים הפכו מודעים יותר ויותר לחשיבותו של היומון, והחליטו לשים מחסום לפיו. בליל יום ראשון, 1 בפברואר 1948, פוצצה קבוצת ערבים וחיילים בריטיים, שפעלו נגד היישוב היהודי, את בניין ה"פוסט". הפיצוץ, שגרם לנפגעים

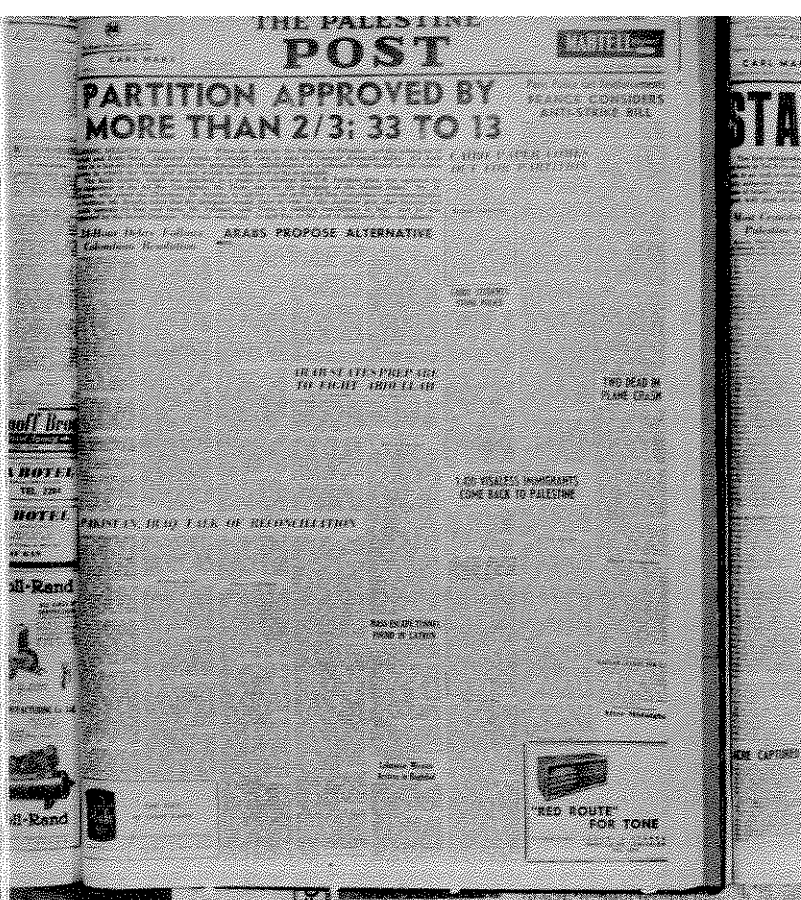
ואולם עד מהרה התברר, כי לבריטים אין כל כוונה לשנות את מדיניות "הספר הלבן", וה"פוסט" הצטרף לכלל היישוב במאבקו למען עלייה חופשית. כואב במיוחד היה לקרוא את המאמרים על גורלם הטראגי של ניצולי השואה, הנמקים במחנות העקורים באירופה, ונבצר מהם להצטרף אל אחיהם ואחיותיהם בארץ ישראל. ב-10 ביולי 1947 נענש ה"פוסט" בגין בזיון בית המשפט, על שפירסם כתבות שעסקו בבעיית העלייה הבלתי לגאלית. עובדי העיתון החלו מתקשים יותר ויותר להגיע לעבודתם בשל פעילותם הצבאית של הבריטים בירושלים. הפצתו של ה"פוסט" נקטעה לעיתים תכופות עקב העוצר, והיו אף מקרים רבים שבהם עובדים בעלי רשיונות מעבר תקפים לצורך עבודת לילה הותקפו על ידי סיורי צבא או משטרה. עם זאת, ממש באותם ימים, המשיך ה"פוסט" לשמש מקור לא אכזב של מידע חיוני לכל העולם. העתון הצליח תדיר להערים על הצנזורה, והמשיך להאשים את השלטונות בהפרות בוטות של תנאי המנדט. כתבותיו ומאמרי המערכת שלו צוטטו בהרחבה בעתונות העולמית.

בניין ה"פוסט" לאחר שפוצץ בחורף 1948

שני ג

רביב
חורג
הופי
ע
להמ
אכי
מימ
והיו
אשו
ושב
שנה
העוי
אף
ה"פ
העצ
החש
מהה
העינ
כיוו
אחר
גבוו
הנצ
ע
ובפי
עדיי

שני גיליונות היסטוריים: מה' 30 בנובמבר 1947 ומ' 16 במאי 1948

לקוגנית: "עתה יותר מאי פעם!" אגרון חיך ולא אמר דבר; הוא חשב על המצב הפיננסי העגום שאליו נקלע העתון עם יציאת החלק הארי של קוראיו – הבריטים – ממדינת ישראל. עם זאת, תוך שנים ספורות שוב עמד העתון על רגליו, וב-1950 שונה שמו ל"ג'רוזלם פוסט", והוא היה בינתיים ליומון בשפה זרה במדינה דוברת עברית. הוא המשיך להיות ספק המידע החשוב והאמין ביותר לנציגים הזרים המוצבים בישראל ובמזרח התיכון, ואף לתיירים שביקשו ללמוד יותר על הארץ. עם זאת, שירת העיתון בנאמנות את האלפים הרבים של ישראלים אשר אהבו אותו בפשטות בזכות עצמו. ה"פוסט" לא הכניס, אמנם, כסף רב, ומודעות הפרסום אף הן היו מעטות, אולם תינוק חדש הגיע: מכונת דפוס חדשה, רוטציונית, מצוידת היטב, שהחליפה את ה"דופלקס" המיושן, וה"פוסט" יכול היה מעתה להגדיל את פורמט העתון. עד מהרה הוכיחה מכונה זו את עצמה כיצילה ביותר במדינה, בפרט בשפה זרה. הדפסת עבודות מבחוץ סייעה ל"פוסט" להחזיק מעמד בזמנים הקשים ביותר, ואיפשרה לו, לדוגמה, להמשיך ולהתקיים כעתון עצמאי בזמן המשבר הממושך בעקבות מבצע סיני, בשנת 1956. הסבלנות וההתמדה השתלמו: בתחילת שנות ה-60 עלתה התפוצה לכ-20,000 עותקים ביום ו-50,000 עותקים בערבי שבת. ב-1948 יסד ה"פוסט" את קרן "צעצועי התנוכה", אשר במסגרתה ביקש העתון תרומות מקוראים בארץ ובח"ל כדי להעניק צעצועים ועזרה נוספת לילדים נזקקים. בעקבות מפעל מוצלח זה קמה קרן "אל תעובני", ששמה לה למטרה לסייע לקשיש. בשנה שעברה נוספה הקרן "ברוך שובך הביתה", שמטרתה להשיג מילגות אוניברסיטאיות וסיוע נוסף לעולים החדשים.

רבים, שלושה מהם פצועים אנושות, הפך את בניין המערכת לעיי חורבות. ואולם, בסיועם של כמה בתי דפוס ירושלמיים אחרים הופיע העתון כבוקר יום המחרת. עד מהרה היה על אגרון לקבל את ההחלטה הגורלית האם להמשיך להפיק ולהדפיס את עתונו בירושלים, או לעבור לתל אביב, שם הציעו לו את מיטב התנאים והמיתקנים. למרות קשיי מימון חמורים – שכן התפוצה ירדה לכדי 2,000 עיתונים ביום, והיו מעט מאוד מודעות – אגרון לא היסס. הוא החליט שיהיה אשר יהיה, עתידו של ה"פוסט" ימשיך להיות קשור בירושלים, ושכית דפוס חדש, השייך לעתון, ייבנה בשטחו של הבניין הקודם, שנהרס בחלקו. חבריו ותומכיו, יהודים ושאנים יהודים ככל רחבי העולם – נענו בהחלבה ושלחו לא רק מכתבי תמיכה אלא אף ערבויות והבטחות של ממש, אשר סייעו לאגרון לקיים את ה"פוסט". העתון המשיך לסבול הפסדים כבדים במהלך מלחמת העצמאות, ופעם אף היה עליו להופיע בשיכפול עקב הפסקות בזרם החשמל. עקב היותה של ירושלים מנותקת משאר המדינה, הודפסה מהדורה מיוחדת בתל אביב במוצאי שבת, 16 במאי 1948. מהדורת העיתון שיצאה בבוקרו של יום המחרת נשאה את הכותרת הגדולה ביותר שהודפסה בו אי-פעם: "מדינת ישראל נולדה". כותרות אחרות של ה"פוסט" מאותם זמנים מספרות על מצור ירושלים, גבורתם וקורבנם של אנשי השיירות אשר ניסו לפלס דרך אל העיר הנצורה, פריצתה של דרך בוורמה, וכיבושן של לוד ורמלה. עם סיומה של מלחמת העצמאות פנה אגרון אל בן גוריון וכפיו שאלה: "עתה, כאשר יש לנו מדינה יהודית משלנו, האם עדיין נחזק עתון בשפה האנגלית?" תשובתו של בן גוריון היתה

הידושים וטכניקות חדשות

בעת מלחמת ששת הימים הגיעה תפוצתו של ה"פוסט" ל-33,000 עיתונים לערך ביום חול, ומעל ל-50,000 בערכי שבת. בערך באותו זמן הגה טד לוריא את תוכניתו להנהיג שיטות וטכניקות חדישות הדרושות כדי לקדם את פני המאה ה-21 — סדר ממוחשב והרפסת אופסט צבעונית. כדי לממש תוכנית זאת רכש ה"פוסט" בניין משלו בשכונת רוממה בירושלים. השינוי החל בהדרגה עם רכישתה של מכונת אופסט מודרנית בשנת 1968. במשך תקופה קצרה תיפקד העתון גם מן הבניין הישן וגם מהחדש, אולם ביקורה של ראש הממשלה דאז, הגברת גולדה מאיר, בדצמבר 1972 כבניין החדש סימן את העברתו המלאה של העתון למשכנו החדש.

טד לוריא נפטר ביוני 1974 בהיותו בוועידה בטוקיו, ולאחריה בן דור היתה לעורכת השלישית של העתון. עם פרישתה, כאוגוסט 1975, הפכו ארי ראט וארווין פרנקל לעורכים משותפים, כשראט משמש גם כמנהלו של העיתון.

גיליונו המיוחד של ה"פוסט" "ברוך בואך, סאדאת" כ-21 בנובמבר 1977 שבר את כל השיאים הקודמים ונמכר ב-53,000

כ-1 בדצמבר 1952 חגגו כ-200 חברים ממשפחת ה"פוסט" את יובלו ה-20 של היומון בקפה "ארמון" בירושלים. כ-8 בספטמבר 1955, עם בחירתו של גרשון אגרון לראש העיר ירושלים, היה טד לוריא לעורכו השני של העיתון. בבית הדפוס שלו הודפס מ-1953 יומון בשפה העברית, "זמנים", מטעמה של המפלגה הפרוגרסיבית (שכיום איננה קיימת עוד). טד לוריא הושאל לשמש כעורכו. ב"זמנים" נעשה שימוש ברוב החומר המערכתי של ה"פוסט", אך בנוסף העניק העיתון כמה להופעות בכורה של עיתונאים ישראלים צעירים רבים. היה זה ניסיון נועז לכונן עיתון עברי לאומי בירושלים, אולם הוא התמיטט כעבור שנתיים, כיוון שהעיתון החדש לא הצליח לחדור לקהל היומנים, הצפוף ממילא.

בנובמבר 1959 הופיעה המהדורה הראשונה של "השבועון מעבר לים" של ה"פוסט". היה זה סיכום של חדשות השבוע וכתבות רקע שלוקטו מתוך מדורי היומון והמגזין השבועי. מאוחר יותר הוסב שמה ל"מהדורה הבין לאומית של הג'רוזלם פוסט". עורך המהדורה הבין לאומית כיום הוא אלק ישראל, יש לה תפוצה של 70,000 עותקים, והיא נמכרת כ-80 ארצות. בשנת 1991 נוספה מהדורה בצרפתית.

עורך ארי רט

לאה בן דור, העורכת השלישית

עורך ארווין פרנקל במסיבת ה-50 לעתון, 1982

בינואר 1989 החל לפעול שירות הקישור לארכיון, המנוהל כיום על ידי נינה קרן דוד. ארכיוני החדשות של העתון, הידועים בכל רחבי העולם באוספם הייחודי של גזרי חדשות ותמונות מימי טרום המדינה, נהנו מן הטכנולוגיה החדשה ביותר עם הקמתו של מאגר החדשות הממוחשב. היא חסרה, אמנם, מעט זוהר רומנטי היכול להתלוות אך ורק לגזרי חדשות דהויים, אולם המערכת הממוחשבת של ה"פוסט" היא בעלת עוצמה מופלאה, ומאפשרת גישה כמעט מיידית ליותר מ-80,000 מאמרים. ניתן "להוריד" את מאגר הנתונים למחשביהם האישיים של מיליוני משתמשים בבית, בעסק או במכון המחקר באמצעות חברות הגישה למסדי נתונים בין לאומיים — והרי לך פנינה של ממש עבור עתונאים מסורים. ביולי 1992 הצטרף ה"גירוזלם פוסט" לקבוצה נבחרת של צמרת עתוני העולם עם הוצאתו של דיסק CD-ROM. כיום ניתן לכוון את תוכנו של שנתיים ב"פוסט" לדיסק אחד, בדומה לתקליטור, שאותו ניתן לתפעל ממשב פי.סי. שולחני סטנדרטי או נייד. את

עותקים. ב-15 בינואר 1980 שוב החל ה"גירוזלם פוסט" להימכר בחוצות קהיר.

ב-1981 יסדה טוזאן בלוס את הירחונים באנגלית קלה "Hey There, Yours" ו-"Student Post". בדפוס ה"גירוזלם פוסט" הושלם המעבר מסדר "עופרת חמה" לסדר אלקטרוני ממוחשב ב-1 בינואר 1982. כך קרם עור וגידים חלמו הנועז של טד לוריא. ה"פוסט" היה ליומון הראשון בישראל שבו הושלם מעבר זה במלואו. העובדים הוותיקים יותר הוצאו לגימלאות או קיבלו פיצוי הולם, והצעירים יותר עברו הסבה מקצועית והכשרה מתודשת. כוח העבודה ליד מכונת הדפוס צומצם באופן ניכר. שינויים נוספים הוכנסו ביוני 1987, כאשר נכנסה לפעולה המערכת האלקטרונית מסוג "Atex". מחלקות ההדפסה וההגהה של הדפוס נסגרו, ומספר העוסקים בקלדנות ובהגהה צומצם במידה דרסטית. מעתה ואילך נדרשו הכתבים להדפיס ולהגיה בעצמם את הכתבות השונות אל תוך המחשב.

Israel and Egypt sign peace treaty declaring end to 30-year state of war

Prime Minister Begin and Egyptian President Sadat put their signatures to the Israeli-Egyptian peace treaty in Washington yesterday.

A triple clasp for peace unites as elected President Jimmy Carter, Prime Minister Menachem Begin and President Anwar Sadat following the signing of yesterday's treaty.

Begin, Sadat and Carter pledge shalom, salaam at White House ceremony

WASHINGTON — President Anwar Sadat and Prime Minister Menachem Begin yesterday signed the Israeli-Egyptian peace treaty at a formal White House ceremony on the North Lawn. President Jimmy Carter, whose mediating was instrumental in achieving the agreement, signed as a witness.

"Today we celebrate a victory," president Carter declared. "Not of a bloody military campaign, but of an inspiring peace campaign."

Only the night before, Carter had predicted that the signing of the treaty would eventually represent the most important achievement of his term in office.

Prime Minister Begin said it was the third "greatest day in my life," explaining that the establishment of the State of Israel on May 14, 1948, and the unification of Jerusalem during the 1967 Six Day War were the first and second greatest days of his life.

Sadat omitted at the last minute a powerful call for Palestinian rights from the text of his address at the White House ceremony. His speech as delivered made no specific reference to the Palestinians, although the prepared text distributed to newsmen earlier had contained a strong appeal to President Carter and the U.S. to support the Palestinians' aspirations for "self-determination and statehood."

It was Israel's first-ever peace treaty with a neighbouring Arab state. The signing represented the dramatic culmination of 16 months of arduous negotiations beginning with Sadat's visit to Jerusalem in November 1977. All three men, during their remarks delivered at the simple but moving one-hour ceremony, stressed the significance of the occasion, but they also acknowledged the pitfalls on the road ahead.

President Carter's remarks were carefully unconvoluted. But he underscored "the obstacles that lie ahead" and added: "We must rededicate ourselves to the goal of a just and lasting peace for all who have lived in a state of conflict in the Middle East."

Carter called on other Arab states to join the peace process. "I am convinced," he said, "that other Arab people need and want peace, but some of their leaders are not yet willing to honour these needs and desires."

The omitted passage from Sadat's address asserted that "no one is more entitled to your support and backing than the Palestinian people. A grave injustice was inflicted upon them in the past. They need a guarantee that they will be able to take the first step on the road to self-determination and statehood. A dialogue between the U.S. and the representatives of the Palestinian people will be a very helpful development. We must be certain that the provisions of the Camp David framework... are carried out. There must be a genuine transfer of authority to the Palestinians in their land. Without that the problem will remain unresolved."

President Carter's remarks were carefully unconvoluted. But he underscored "the obstacles that lie ahead" and added: "We must rededicate ourselves to the goal of a just and lasting peace for all who have lived in a state of conflict in the Middle East."

Begin's speech was in many ways the most personalized — of the three. He recalled his parents who had perished in the Holocaust, and his voice almost cracked as he declared to a rapt audience the words (in Hebrew) of Psalm 124:

"If we had not been united in cooperation and friendship between Israel and Egypt, among the nations, the leaders did not dwell on the challenges and difficulties that still beset the peace process. The commitment to reach a comprehensive settlement that would embrace the entire Arab-Israeli conflict was there. However, one common reference in all... addresses:

REGIN, SADAT, CARTER SPEECHES ON BACK PAGE

Crowds brave bad weather to mark peace

Jerusalem Post Staff
Israelis turned out in the thousands last night to participate in public peace celebrations which were held in most major cities. By far the biggest crowd — between 80,000 and 100,000 — gathered in Tel Aviv's Kikar Maitchei Yisrael. Rather smaller crowds, estimated about 2,000 people, attended ceremonies at the Western Wall in Jerusalem and in Haifa.

The Jerusalemites braved biting winds and unseasonably cold weather to participate in the celebrations. Children and adults joined in spontaneous dances, all for the benefit of the TV cameras that were covering the event for viewers throughout the world. About 100 high school pupils bearing flaming torches were interspersed among the crowd.

Warmly dressed crowd at Western Wall plaza listens to violinist Yehudi Menuhin serenade the Israeli-Egypt peace treaty being signed in Washington.

Nine hurt in Old City grenade attack

By DAVID RICHARDSON
Jerusalem Post Reporter
The restrained tone of yesterday's general strike in East Jerusalem was shattered when a grenade exploded in the center of the Old City a few minutes before the peace treaty signing ceremony last night. Seven tourists and two Arabs were slightly injured.

Security forces already on high alert sealed off the area within minutes and arrested a number of suspects. This was the only serious incident reported yesterday.

Shortly before nine o'clock the grenade was hurled at a small Old City restaurant and hotel known as "Hani Rahman."

The wounded, among them tourists from the U.S. and Europe, were first taken to the Hospice Hospital in the Old City but were later moved to Sheara Zedek and Hadassah Hospitals.

Begin: Open border with Egypt in two months

Jerusalem Post Staff
Free border crossings between Israel and Egypt will start two months after the peace treaty is ratified and El-Arish is handed over to Egypt, Prime Minister Menachem Begin said yesterday. He was briefing the Israeli press in Washington four hours after signing the peace treaty.

Begin said it could take up to three weeks for the Egyptian Peoples Assembly to ratify the treaty because of procedural complications. Israel, Begin said, could ratify the treaty within a day.

Begin said that in the last two days of talks with President Jimmy Carter and administration officials in the U.S. had given Israel a firm commitment that it "won't tolerate violations of the treaty. It is clear that the treaty will not be Israel but to other bodies."

Begin said the U.S. commitments included a promise to ensure arms supplies to Israel in the event of war, an assurance that the U.S. would "step up its presence in the area," and that the U.S. would block attempts to subvert the treaty in the West Bank and Gaza Strip.

Begin said the talks will start after instruments of ratification are exchanged and a "committee of 11" prepares detailed proposals for negotiations over West Bank and Gaza Strip autonomy will take place in El-Arish, Begin said.

Begin predicted that he will fly to Cairo next Monday for what he said would probably be a one-day visit. He said he had raised the proposal to

Israel to move Gaza army headquarters out of town

By ASHER WALFISH
Jerusalem Post Staff
Israel has agreed to move the Gaza headquarters of the military government out of the town and into a new, more isolated part of the Gaza Strip at Egypt's request.

Prime Minister Menachem Begin said yesterday that the Egyptian government had accepted the move. He said that the move would be completed by the end of the year.

Begin said that the move was a result of the agreement between Israel and Egypt. He said that the move would be completed by the end of the year.

Begin said that the move was a result of the agreement between Israel and Egypt. He said that the move would be completed by the end of the year.

Rebel tanks surround Amin in Entebbe

NAIROBI — President Idi Amin was reported yesterday to be threatened by tanks or to have fled from his residence near Kampala. The Ugandan military forces seeking to overthrow him.

A presidential aide, speaking by telephone from the Ugandan capital of Kampala, quoted the president as saying this morning that he could see 12 tanks from his house.

Ugandan exile sources said the tanks were Ugandan and were commanded by "Minister of State for Defence Brig. Emillon Mondo, who had staged a coup against Field Marshal Amin."

But other exile sources said the president had fled Entebbe for the northeastern town of Arua which had been prepared for a final stand against the approaching Tanzanian and rebel Ugandan forces.

Exile leaders from Uganda said Entebbe was under shelling from Tanzanian guns at the hill town of Mpigi.

The high ground at Mpigi, from which Tanzanian artillery can reach both the capital and the airport, was said to be the deepest advance of the

Peres invited to Cairo

WASHINGTON (AP) — Labour Party leader Shimon Peres has been invited by President Anwar Sadat to visit Egypt. The invitation was tendered yesterday and is for an informal talk at the Egyptian Embassy here, before the peace signing ceremony.

Peres is currently in the Middle East, on a seven-day visit to the region. He is expected to return to Israel on Monday.

Anti-peace camp meets in Baghdad

Jerusalem Post Staff and Agencies
Arab opponents of the Israeli-Egyptian peace treaty began gathering in Baghdad yesterday to take action against the government of Egyptian President Anwar Sadat.

The anti-peace camp, called on Arab television, said it would try to force measures against Sadat on political, economic, informational and mass mobilization fronts.

The conference of Arab League foreign and economic ministers took place in Baghdad last night. The arrival in the Iraqi capital last night of Jordan's King Hussein, who is believed to be pushing for an alliance with Syria and Iraq, has also drawn attention to the anti-peace camp. Hussein's position was being defended by the Arab League, which is maintaining a dialogue with Iraq and Jordan. Arab League members are also being invited to the anti-peace camp.

EUROVISION SONG CONTEST

Order your copy today

EUROVISION SONG CONTEST
SUPPLEMENT INTOMORROWS
THE JERUSALEM POST
Order your copy today

TOURISTS!
LEATHER ONLY!
TAX FREE 25% REDUCTION
TIL AVIV 23 ZAMMOROT
Women's & Men's Suede & Leather wear
Hitson Jerusalem
The leader of suede and leather
Tel Aviv 23 ZAMMOROT
100% King George St. Tel 22444
open 10 a.m. - 7 p.m. 7 days

GOOD NEWS FOR TOURISTS
While here, you've been reading the Jerusalem Post and you're likely to keep in touch with events in Israel when you return home. Well, you can do it through The Jerusalem Post International Edition, air-mailed worldwide every week with the latest news, features and photos.
Walk into any branch of one of the banks listed below and you can take out a subscription today. It's only a few minutes. Make it your vacation and a safe journey home.
BANK HAPOLIM ISRAEL DISCOUNT BANK

המיחשוב בשירות העתון

העורך החדש, אשר שירת בעתון כתפקידים רבים במשך יותר מ-40 שנה, החזיר את ה"גירוזלם פוסט" למה שראה כזרם המרכזי של התנועה הציונית, לאחר שבשנים קודמות ביצע העתון פנייה חדה שמאלה. לאחר תקופת הרצה שבה הונהגו קיצוצים דרסטיים בהוצאות וננקטו שיטות התייעלות, הפכה ההנהלה החדשה את מצבו הכספי של העיתון על פניו, וכשנת 1992, לראשונה זה שנים רבות, הוא צבר רווח תפעולי. העתון גדל בהיקפו ובהכנסות ממכירות ומפרסום.

במוסף שיצא השנה לרגל מלאות 60 שנה ל"פוסט" פורסמה הצהרת מדיניות, ובה הבטיח העורך הראשי נחום דוד גרוס להמשיך ולספר לקוראי ה"פוסט" מה קרה, מדוע, ומה יכול היה לקרות. "אנו איננו מעצבים את החדשות לפי דעותינו, וגם איננו מתירים לאחרים להזיז אותנו בדעותיהם בצורת חדשות; אנו משתדלים להגיש לקוראינו תמונה ברורה ואמיתית של העולם כפי שהוא, ומאפשרים להם להיות בעלי דעות משלהם. דעותינו מובעות, בכירור, כך אנו חושבים, כמאמרי המערכת שלנו, אולם אנו מספקים כר נרחב לביטוי דעותיהם של אחרים, השונות משלנו, במדורינו "דעה" ו"מכתבים לעורך"..."

"אנו טבורים כי זוהי חובתנו לספק לקוראינו את צרכיהם ואת מבוקשם. אולם איננו יוצאים לאור על האולימפוס. אנו חלק מהעיר שאת שמה אנו נושאים בגאווה, ומהאומה שעיר זו היא בירתה. אנו חשים חובה כלפי ארצנו וכלפי העם היהודי, כלפי אלה מבניו היושבים בישראל וכלפי אלה אשר עדיין חיים מחוצה לה. אין אנו מטייחים את טעותיהם ושגיאותיהם מחד, אך אין אנו מתכוונים לסייע לאויביהם מאידך. זוהי העתונות האחראית שהיתה דרכו של עיתון זה במשך 60 שנה, להוציא כמה מעידות בעבר. מי יתן וה"גירוזלם פוסט" יתברך למשך שנים ארוכות בזכות להיות "נושא בשורות טובות לציון".

משאבי המידע החדשתי של ה"פוסט" משלימה גירסת מיקרופילם של העיתון, המופקת בהולנד ובארצות הברית.

העתון פעיל גם בהפצת חדשות. ככל בוקר משרד שירות החוץ של ה"גירוזלם פוסט" חדשות אלקטרוניות וחבילת כתבות מקיפות לעתונות יהודיים ראשיים בצפון אמריקה ובאירופה, וכך מאפשר להם לעדכן את קוראיהם בהתפתחויות האחרונות בישראל.

לאחרונה שיתף ה"פוסט" פעולה עם שירות הסינדיקאט של הניו יורק טיימס, בהביאו את העתון לקהל בין לאומי, הצמא להשקפתו הייחודית של ה"פוסט" על ישראל והמזרח התיכון.

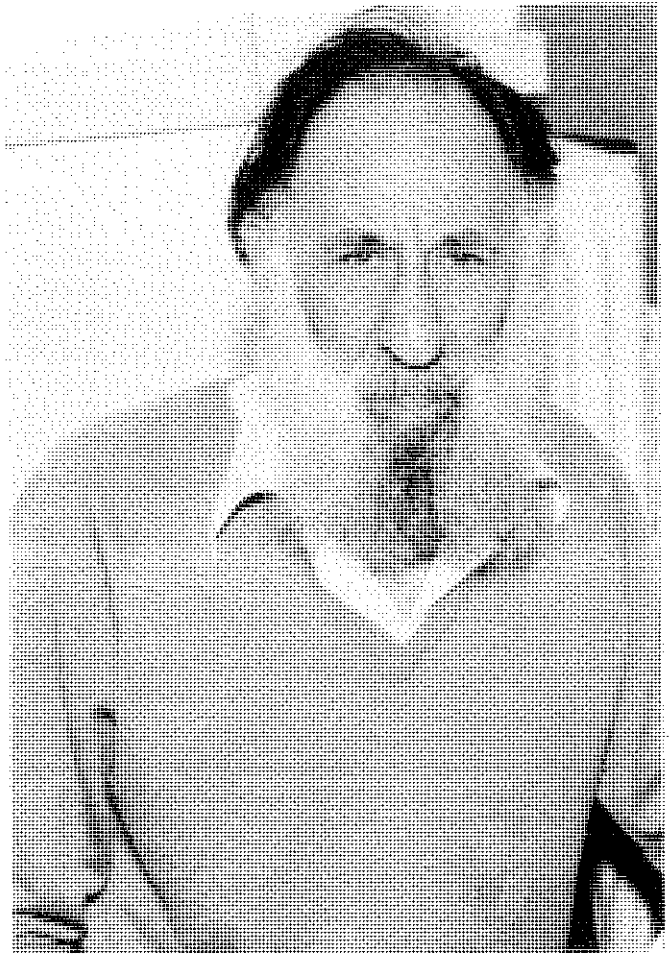
יריד הספר הנו עוד אחד ממפעליו נושאי הרווחים של ה"פוסט". באפריל 1989, מכרה בעלת המניות העיקרית ב"פוסט", חברת "כור", אשר הפסידה כסף בעתון עקב בזבוז יתר במשך תקופה ממושכת, את מניותיה ל-Hollinger Inc מקנדה, שיוצגה על ידי דיוויד רדלר וקונרד בלק. המכירה הושלמה ב-21 ביוני 1989. אל"מ (מיל.) יהודה לוי מונה לנשיא והמו"ל של העיתון, ואילו דיוויד רדלר מונה ליו"ר מועצת המנהלים.

באוגוסט שלאחר מכן הכריזו מספר עתונאים ב"פוסט" על סכסוך עבודה ופרשו מן העתון. בנובמבר הכריז העורך ארי ראט על פרישה מוקדמת, ועמיתו ארווין פרנקל פרש בעקבותיו בסוף ינואר. הסכסוך וחילופי הגברי בהנהלה הגיעו לקיצם בתודשיים הראשונים של שנת 1991, כאשר נחום דוד גרוס נתמנה לעורך העתון. מינויים אחרים בני אותו הזמן היו: דוד בר אילן נתמנה לעורך מאמרי המערכת; ג'ף בלאק — עורך החדשות; אבי גולן — מנהל השייווק והפרסום; ורוני פרידמן — גזבר. כך עבר ה"פוסט" שינוי מקיף בהנהלתו ובצוות עורכיו.

▶ הגיליון החגיגי לאחר חתימת הסכם השלום עם מצרים

עורך דוד בר אילן

עורך נ. דוד גרוס

לכל אורך ההיסטוריה הארוכה שלו סירב ה"פוסט" להישאר עתון מקומי, אם כי קורותיה של ירושלים, בהווה ובעתיד, עמדו תמיד בראש מעייניהם של עורכיו. עבודה קשה וקורבנות גדולים הם שהיקנו ל"ג'רוזלם פוסט" את ההערכה הבין לאומית כאחד מששת העיתונים בעלי ההשפעה הרבה ביותר בעולם, לפי דירוג ה-BBC בשנה שעברה.

באוגוסט 1992 התמנה דוד בר-אילן לעורך האחראי, ואילו נ. דוד גרוס ימשיך לכהן כעורך עד לפרישתו.

הבעלים, אשר להם עתונים בכל רחבי העולם הדובר אנגלית, הראו כי ב"פוסט" הם רואים את אחת מפנינותיהם. הם היו מוכנים לקבל על עצמם ארגון-מחדש רציני במימון העתון והשקעה מסיבית כדי להבטיח את המשך הופעתו של היומון לתועלתם של מדינת ישראל והעם היהודי.

מאנגלית: אלדר זלצמן

15 באפריל 1991 היה יום גדול עבור ה"פוסט", עם הסרת הלוט מעל מכונת הדפוס מדגם KBA, תוצרת גרמניה, בצבע מלא, שעלותה היתה שלושה וחצי מיליון דולר. המכונה החדשה שוכנה באגף בן שלוש קומות אשר נבנה במיוחד למטרה זו.

הדפוס הממוחשב לגמרי — היחיד במינו בישראל, ואחד מחמישה בלבד בעולם — יכול להדפיס, יחד עם מכונת כריכה שנוכשה בו זמנית, עיתון בן 64 עמודים, הכולל 16 עמודים בצבע מלא. "אילולא היינו רוכשים את המכונות הללו," אומר יוסי הורן, מנהל הדפוס, "לא היינו מוכנים למאה העשרים ואחת." עתה, במלאות לו 60 שנה, מוסיף יהודה לוי, "הג'רוזלם פוסט הוא רחב ועשיר מתמיד. הדבר נכון הן כאשר ליומון שלנו בישראל והן כאשר למהדורות השבועיות הבין לאומיות, באנגלית ובצרפתית, המופצות בעולם כולו."